

Ersatz

HÖSTEN 2006

Klaus-Richard Böhme

David Cesarini

Daniil Charms

Claes Ericson

Ruben Gallego

Vladimir Gelfand

Julia Juzik

Elin Jönsson

Konstantin Kavafis

Källarhändelser

Göran Lager

Nick Perumov

Harold Pinter

Petra Procházková

Rainer Maria Rilke

Bosse Schön

Carl Henrik Svenstedt

Swinging with Neighbours

Marina Tarkovskaja



Bästa läsare!

Du håller den första höstkatalogen från Ersatz i din hand, trots att förlaget funnits sedan 1994. Och det är inte bara ett bokförlag – i höst ger vi ut tre böcker med tillhörande DVD-filmer. Därtill är Ersatz sedan tio år tillbaka ett produktionsbolag som arbetar åt de stora förlagen, men 2005 lade vi in en ny växel och utkommer i år med 17 böcker, både svenska originalproduktioner och översättningar av böcker från Ryssland, Centraleuropa och de tyskspråkiga länderna.

»Men det går ju inte att sälja böcker därifrån!« säger många. Det går visst. En bra bok är en bra bok, oavsett om den skrivits av en framgångsrik amerikansk författare eller en cp-skadad spanjor som hamnade på barnhem i Sovjetunionen och glömdes bort. Och vi tycker att den senare – RUBEN GALLEGO med *Vitt på svart* – har mer att säga om världen och livet än mången engelskspråkig storsäljare. Det tror vi att Rubens svenska läsare håller med om. Och de är inte få! Hans debutbok har hittills sålt över 10 000 exemplar och hans andra roman – *Jag sitter på stranden* – kommer på svenska nästa höst.

Redan nu ger vi ut en annan rysk favorit: fantasyförfattaren NICK PERUMOV, som 2004 valdes till Europas bäste inom genren med över 4 miljoner sålda exemplar. Läs första boken av serien Svärdens väktare – *Diamantsvärdet och Träsvärdet*, så förstår Du varför. Det är välskrivet, spännande och stundtals skakande. Här finns inga entydigt onda eller goda, inga yttre fiender som vill erövra världen, utan mörkret kommer inifrån, eller underifrån, och de figurer som man hunnit fatta sympati för visar sig... Nej, vi säger inte mer.

En alltför aktuell bok är den prisbelönta *Aluminiumdrottningen* av den tjeckiska krigsreportern PETRA PROCHÁZKOVÁ. År 1996, när den tjetjenske krigsherren och terroristen Sjamil Basajev ockuperade ett sjukhus i Ingusjien, erbjöd sig Procházková som frivillig gisslan i utbyte mot sjuka kvinnor och barn. I boken berättar sex kvinnor om sina liv i ett samhälle som krossats av kriget. Det blir en allmängiltig berättelse om vardagen under krigstillstånd.

I våras utkom GÖRAN LAGERS uppskattade *Järnspisar, hackekorv & tabberas* – om mat, smak & tradition i Astrid Lindgrens värld. Redan i höst är han tillbaka med en bok om ett hela annat ämne: svenska avrättningar och avrättningsplatser. Boken heter *Döden i skogen*. Bosse Schön har skrivit om Zarah Leander och hur hon övervakades av säkerhetspolisen både under och efter andra världskriget. I »*Har ni hört?*« återges den till för några år sedan hemligstämplade akten. Ett stycke svensk historia, sett genom en firad och föraktad artists liv och leverne.

Böckerna köper Du med fördel hos Din lokala bokhandlare – stöd den! Där kan Du själv bläddra i boken, känna på den och väga den i handen.

Anna Bengtsson & Ola Wallin

Anna Bengtsson, 08-669 64 84
anna.bengtsson@ersatz.se

Ola Wallin, 08-669 65 76
ola.wallin@ersatz.se



982 sidor
150x245 mm
Inbunden
4 dvd-skivor
Omslag & grafisk form
Christer Jonson
Utk sept
ISBN 91-88858-09-X

AASE BERG & CARL DIEKER (RED.)

Swinging with Neighbours

982-sidig nordisk-ryska diktantologi med dikter, essäer och föredrag, samt 4 DVD-skivor med uppläsningar, intervjuer och en 4 timmar lång dokumentärfilmserie med ett 60-tal poeter. Antologin är femspråkig och utgör en unik överblick över en hel generation poeter i norra Europa. Boken och filmerna är en del av Carl Diekers och Paula von Seths projekt *Swinging with Neighbours*, 2001-06.

Medverkande poeter, författare och essäister:

Naja Marie Aidt (DK), Claes Andersson (SF), Aase Berg (S), Øyvind Berg (N), Inger Christensen (DK), Arkadij Dragomoshjtjenko (RU), Agneta Enckell (SF), Helena Eriksson (S), Ulf Eriksson (S), Niels Frank (DK), Gunnar Fredriksson (S), Katarina Frostenson (S), Jörgen Gassilewski (S), Martin Glaz-Serup (DK), Dmitrij Golyenko (RU), Tomas Götselius (S), Anna Hallberg (S), Johnny Hallberg (N), Camilla Hammarström (S), Pär Hansson (S), Martin Högström (S), Olli Heikkonen (SF), Tone Hødnebo (N), Lone Hørslev (DK), Jouni Inkala (SF), Arne Johnsson (S), Pia Juul (DK), Riina Katajavuori (SF), Jyrki Kiiskinen (SF), Erling Kittelsen (N), Tomi Kontio (DK), Jukka Koskelainen (SF), Helga Krook (S), Mara Lee (S), Li Li (S), Yan Li (CHN), Teemu Manninen (SF), Peter Mickwitz (SF), Mette Moestrup (DK), Harri Nordell (SF), Kristine Næss (N), Steinar Opstad (N), Lauri Otonkoski (SF), Markku Paasonen (SF), Dmitrij Prigov (RU), Wang Qiang (CHN), Eva Ribich (S), Henrika Ringbom (SF), Aki Salmela (S), Marie Silkeberg (S), Helena Sinervo (SF), Aleksandr Skidan (RU), Espen Stueland (N), Anni Sumari (SF), Ole Robert Sunde (N), John Swedenmark (S), Stig Sætterbakken (N), Pia Tafdrup (DK), Silje Vethal (N), Dmitrij Vilenskij (RU), Jerker Virdborg (S), Merja Virolainen (SF), Sergej Zjavlov (RU).

Förord och översikter:

Aase Berg & Carl Dieker, Dmitrij Golyenko, Anna Hallberg & Jörgen Gassilewski, samt Helena Sinervo.

Översättning från danska, finska, norska och ryska.



Ca 600 sidor
170x250 mm
Inbunden
Illustrerad
1 dvd-skiva
Omslag & grafisk
form Christer Jonson
Utk nov
ISBN 91-88858-30-8

ANNA BENGTSSON (RED.)

Källarhändelser. Forum – nutidsplats för kultur

Sedan början av 1990-talet har *Forum – nutidsplats för kultur* i Stockholm haft en central plats i svenskt kulturliv. Här har flera av landets främsta författare, poeter, litteraturvetare, översättare, konstnärer, filosofer, skådespelare, musiker och dansare samverkat över disciplinrännerna i uppmärksammade temaföreläsningar under konstnärlig ledning av Jean-Claude Arnault.

I *Källarhändelser* presenteras ett unikt urval texter som framförts här under årens lopp, tillsammans med bilder från utställningar i Forums regi.

»*Utomhus var det snö och kyla, eldar brann utanför krogarna, men nere i Forum rädde andakt och koncentration: de lysande musikerna betvingade vintern. Jag tror inte att det finns någonting i världen som går att jämföra med musik- och poesikonserterna i den här källaren.*«

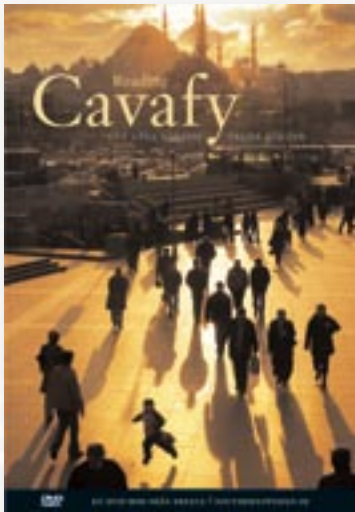
ADAM ZAGAJEWSKI

»*Det som tänks för Forum tänks inte någon annanstans.*«

EVA RUNEFELT

Medverkande:

Fredrik Agell, Bianca Maria Barmen, Magnus Bergh, Anders Bodegård, Sara Danius, Horace Engdahl, Ulf Eriksson, Aris Fioretos, Magnus Florin, Carin Franzén, Katarina Frostenson, Jörgen Gassilewski, Peter Handberg, Paula Henriksson, Birgitta Holm, Jan Häfström, Bengt Jangfeldt, Ann Jäderlund, Stig Larsson, Ulf Linde, Claudia Lindén, Roland Lysell, Harald Lyth, Elena Namli, Anders Olsson, Ulf Olsson, Dag Prawitz, Roland Pöntinen, Johan Redin, Håkan Rehnberg, Anna-Lena Renqvist, Sharon Rider, Hans Ruin, Eva Runefelt, Marcia Sà Cavalcante Schuback, Cecilia Sjöholm, Gunilla Sköld Feiler, Göran Sonnevi, Fredrika Spindler, Jakob Staberg, Jesper Svenbro, Jan Svenungsson, Jayne Svenungsson, Pehr Sällström, Sophie Tottie, Birgitta Trotzig, Jenny Tunedal, Sven-Olov Wallenstein, Erik Wallrup, Mona Vincent, Ebba Witt-Brattström, Per Wästberg, Adam Zagajewski, m. fl.



80 sidor
110x175 mm
1 dvd-film (30 min)
Omslag & grafisk form
Christer Jonson
Övers. Rea Mellberg &
Magnus William-Olsson
Utk sept
ISBN 91-88858-23-5



Foto: Ulla Montán

Ca 400 sidor
125x205 mm
Inbunden
Omslag & grafisk form
Christer Jonson
Utk okt
ISBN 91-88858-20-0



CARL HENRIK SVENSTEDT

Att läsa Kavafis. Valda dikter

En dvd-bok om en av Medelhavs världens mest omtyckta poeter: Konstantin Kavafis (1863–1933). Sture Linnér skriver i sitt förord: »Konstantin Kavafis dog på sin sjuttioårsdag, den 29 april 1933. Han var då okänd som författare, utom för några vänner i Alexandria. Men tre år senare började hans poesi aktualiseras i vida kretsar, både bland greker och bland utlandets litterära berömdheter...

Kavafis poesi är oskiljaktigt bunden vid Alexandria, den stad som Alexander den store grundade och ptoleméerna gjorde till hellenismens andliga centrum. I denna miljö av kulturspillror, folkblandningar, rasmotsättningar och troskonflikter fann den genom sin homosexualitet isolerade och avstängde en väg till sig själv i det förflyttna som runt omkring stod upp igen för hans blick. Det närvarande speglade det förgångna och det förgångna på mångfaldigt vis det närvarande. I detta växelspel började poeten småningom föra ett nytt och mera fruktbart dubbelliv. Ur sin trånga gränd nådde han fram till en ofantlig utblick över det hav som grekerna behärskat från Mindre Asiens kust till Siciliens, från Alexandria till Konstantinopel, de egna ursprungsstäderna.«

Kom ofta tillbaka och ta mig,
älskade känsla kom åter och ta mig –
när kroppens minne vaknar
och lusten från förr rinner i blodet på nytt;
när läpparna och huden minns,
och händerna känner som om de vidrör på nytt.

Kom ofta tillbaka och ta mig om natten,
när läpparna och huden minns...

Volymen är trespråkig (grekiska, svenska och engelska) och innehåller dikter av Kavafis, samt inledningar av Carl Henrik Svenstedt, Carina Waern och Sture Linnér. Filmen är gjord av Svenstedt, Piri Can Koman och Nicholas Wakeham, och dikterna är tolkade av Rea Mellberg och Magnus William-Olsson.

HAROLD PINTER

Tretton gånger Pinter

Kontroversiell och älskad – Harold Pinter, en av 1900-talets största dramatiker, lämnar ingen oberörd. I mästerverk som »Födelsedagsfesten«, »Älskaren«, »Svek« och »Ingenmansland« har han skildrat spelet mellan man och kvinna och det anonyma hotet i människors vardag. Här finns även en skarp kritik av makten i olika former. Genom sitt fint utmejslade språk håller han både teaterpubliken och läsarna i stark spänning. Det har sagts att hans mästerskap består i att reducera, det vill säga ta bort all onödig bråte av psykologi, bakgrundsteckning och liknande. I det avseendet kan hans inflytande på det moderna dramat inte överskattas. Kvar finns i Pinters eget fall en paradoxal skönhet, en formens märkliga elegans. Det gör hans pjäser lika läsbara som spelbara.

Harold Pinter tilldelades 2005 års Nobelpris i litteratur för att han i sina dramer »frilägger avgrunden under vardagspratet och bryter sig in i förtryckets slutna rum« (Svenska Akademien).

Tretton gånger Pinter är den sista av tre volymer av Harold Pinters samlade dramatiska verk. Innehåll: Rummet (1957), Växthuset (1958), En natt ute (1959), Nattskolan (1960), Teparthy (1964), Källarvåningen (1966), Tystnaden (1968), Svunna tider (1970), Familjeröster (1980), Andra platser (1982), Victoria Station (1982), Mänljus (1993), samt Skisser (olika år).



396 sidor
145x245 mm
Inbunden
Omslag Peter Bergting
& Ersatz
Översättning från ryska
Britt-Marie Ingdén-Ringselle
Utk sept
ISBN 91-88858-29-4

NICK PERUMOV

Diamantsvärdet och Träsvärdet · första delen

Nick Perumov föddes 1963 i Leningrad och är sedan snart tio år bosatt i USA, där han är verksam som författare och mikrobiolog. Han har skrivit 21 böcker som har översatts till en rad språk. Perumov står med ena foten i den breda, ryska episka traditionen och den andra i den moderna fantasyromanen – det är storslaget, mångbottnat och oupphörligen spännande.

Där Tolkien och Harry Potter slutar, där börjar Perumov. Och det var just så han inledde sitt författarskap i början av 1990-talet. Efter att ha översatt *Sagan om ringen* till ryska skrev han en egen fortsättning på historien: *Mörkets ring*. Tilltaget gjorde honom snabbt ryktbar och sedan dess har hans popularitet bara vuxit. Böckerna har hittills sålt i över 4 miljoner exemplar. År 2004 valdes han till Europas bästa fantasyförfattare, och ändå är det först nu som han på allvar håller på att upptäckas av publiken i Europa och USA.

Diamantsvärdet och Träsvärdet, första delen, inleder *Svärdens väktare*, en serie om sammanlagt åtta böcker, som många av Perumovs läsare betraktar som hans främsta verk.

Omslagsillustrationen är gjord av Peter Bergting, Sveriges främste fantasykonstnär med en egen serie utgiven i USA – *The Portent*.

Profetia

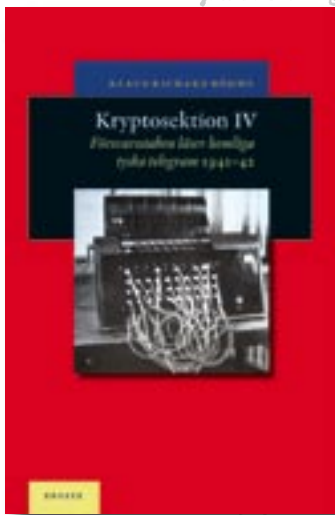
När De två bröderna har befriats upphör tiden.
Dankernas folk skall drivas till förtvivlans rand.
När mindre än en handfull återstår kommer
deras vedergällning. · *Ильина*, dankernas orakel

SEDAN århundraden har människornas kejsardöme härskat med våld och fruktan över gnomer, friborna, orcher och danker.

Tronen stöds av Regnbågen, en magisk orden med nästan obegränsad makt över rikets invånare – till och med över den nyblivne kejsaren, som plågas av grymma barndomsminnen. Många ruvar på hämnd i denna gamla värld som för länge sedan övergivits av det gudas himmelska makter och nu översvämmas av hamnskiftare, gengångare, andeväsen och ett otal namnlösa varelser.

En höstdag strax före det årliga Dödsregnet kommer en ung adept till provinsstaden Chvalin i norr. Han skuggas av Fess, utsänd av Grå förbundet, en liga av legoknektar som säljer sina tjänster till högstbjudande. Strax därpå anländer en liten karavan, anförd av gnomen Sidri, friborne Khan-Torog och trollkvinnan Tavi, samtidigt som ett cirkus-sällskap skyndar genom Drungskogen för att hinna fram innan Regnet börjar falla.

Händelserna följs av den inspärade krönikören i katakomberna under Isflammans kyrka. Han ser vad som håller på att ske, och han borde inte, men kan inte låta bli att lägga sig i förloppet...



252 sidor
135x210 mm
Inbunden
Faksimiler
Omslag Christer Jonson
Utk sept
ISBN 91-88858-06-5

KLAUS-RICHARD BÖHME

Kryptosektion IV. Försvarestaben läser hemliga tyska telegram 1941-42

Den svenske matematikern Arne Beurling knäckte på egen hand den tyska krypteringsmaskinen Geheimschreibers hemliga kod – en av andra världskrigets största enskilda bedrifter. Men vilka uppgifter utvann den svenska försvarestaben ur avlyssningarna, svenskarnas viktigaste informationskälla när Nazityskland invaderade Sovjetunionen?

Mellan maj 1941 och juni 1942 dechiffrerade Kryptosektion IV i en lägenhet på Karlaplan 4 i Stockholm dagligen upp till hundra telegram, som den tyska militärledningen utväxlade med de högre cheferna för de tyska trupperna i Finland och Norge. Telegrammen innehöll allt från osminkade lägesrapporter från fronterna till rent skvaller. Obehagliga sanningar för tyskarna, som förluster och motgångar, brist på ammunition och drivmedel, förtegs inte.

Det är ett gigantiskt material som ingen ännu har gått igenom, men militärhistorikern Klaus-Richard Böhme fann för några år sedan hittills okända chefsorienteringar som sammanställdes veckovis åt de högsta militära cheferna och UD. Genom dessa sammanfattningar kan läsaren följa det första året av Nazitysklands fälttåg mot Sovjetunionen med svenska försvarestabens ögon. Sedan upptäckte tyskarna att de var avlyssnade och informationskällan sinade, men då hade många svenska högre befäl redan hunnit bli övertygade om att Tyskland skulle förlora kriget.

Arkangelsk

400 sidor
130x210 mm
Inbunden
43 privata fotografier
Övers. Lars Wiklund
Utk sept
ISBN 91-88858-21-9



VLADIMIR GELFAND

Tysk dagbok 1945-46. En sovjetisk officers anteckningar

Den första privata dagboken av en officer i Röda armén på svenska, skriven av Vladimir Gelfand, en ung ukrainsk jude. Han tog sin tillflykt till dagboken på nätterna efter striderna under framryckningen mot Berlin. Som en sann krönikör undviker Gelfand inte känsliga ämnen som bristande disciplin bland de egna trupperna, ryska hämndaktioner, plundringar, massvåldtäkter och andra övergrepp mot den tyska civilbefolkningen.

Vid fronten upplever Vladimir Gelfand våld, förstörelse och dödsfara, kamratskap och småaktighet. I slutet av april 1945 drar han in i Berlin som en av segrarna. Under en tid utan fasta förpliktelser söker han efter tillfällen att få komma undan det trista kasernlivet. Han är ung, snygg och belevad och söker kontakt med den tyska civilbefolkningen, inte minst bland unga kvinnor.

Gelfand tyckte illa om allt som hade med militären att göra och bröt mot förbudet att umgås privat med tyskarna. Han tog sina uppgifter i partiet och som medarbetare vid en transportavdelning på stort allvar, men efter krigets dödliga faror längtade han efter »Frihet! Friheten att leva, att tänka, att arbeta, att njuta av livet.« Den här önskan ledde ofta till konflikter mellan Gelfand och hans kamrater, som anklagade honom för bristande disciplin. Läsaren får en unik inblick i tankarna och känslorna hos en officer ur Stalins arméer under och första året efter Nazitysklands sammanbrott.

»Det är inte bara det ovanliga perspektivet som gör Vladimir Gelfands postuma [dagbok] till en läsupplevelse. Också den inre kampen, den moraliska och politiska, hur man nu vill kalla den blandning av blodtörst och medkänsla som rödgardisten Gelfand upplever i mötet med de besegrade tyskarna, faller utanför det gängse schemat. På gatorna ligger flyktingar och amputerade soldater, föräldralösa barn och tyska kvinnor som säljer sina kroppar. Gelfand tar för sig.«

PER LANDIN, Dagens Nyheter

HÖGKVARTERET
FÖR SVARSTABEN
UNDERRÄTTELSEAVDELNINGEN
Esekt nr 3221
31/10 1941

Melitopol Rostov



Ca 300 sidor
110x205 mm
Mjukband
Fotografier
Utk nov
ISBN 91-88858-17-0

ELIN JÖNSSON

*Bakom sidenridån.
Konsten att dölja en massaker*

Elin Jönssons debutbok handlar om några dagar i maj 2005, då hundratals fredliga demonstranter i staden Andizjan i Uzbekistan dödades av regeringstrupper. President Islam Karimov skyllde på terrorister och hela samhällets informationsflöde stoppades.

Den folkliga revolten i maj liknade den i Ukraina i december 2004. Som en av få utländska journalister lyckades Elin Jönsson ta sig in i den uzbekiska staden. Med dold kamera filmade och intervjuade hon ögonvittnen till massakern. Säkerhetstjänsten hade varnat befolkningen för att tala med journalister och en del av dem som trotsade uppmaningen försvann spårlöst.

Enligt regimen berodde oroligheterna på militanta islamister, medan det i själva verket var fråga om socialt missnöje p.g.a. den ekonomiska situationen, med löner som inte utbetalats, pensioner som hölls inne. Elin Jönsson berättar hur den uzbekiska regeringen utnyttjar USA:s krig mot terrorismen för att behålla sitt järnhårda grepp om befolkningen. Uzbekistan beräknas hysa minst 6 000 politiska fångar och FN har anklagat landet för att systematiskt använda sig av tortyr i fångelserna.

Elin Jönsson jagades av säkerhetstjänsten och fick hjälp av ortsbefolkningen att varje natt söka nya gömställen hemma hos vanliga uzbekier som ville bidra till att sprida informationen om händelserna. Boken innehåller unikt intervjumaterial och är illustrerad med tidigare publicerade fotografier.

Elin Jönsson är född 1973, frilansjournalist i Moskva som rapporterat för SVT (Aktuellt och Rapport) och Sveriges Radio (Ekot med flera). Hon är även en ofta anlitad föredragshållare om de forna sovjetiska republikerna i Centralasien och arbetar på en film som utspelar sig i Kirgizistan.

288 sidor
135x210 mm
Inbunden
Fotografier/duotone
Utk sept
ISBN 91-88858-26-X



PETRA PROCHÁZKOVÁ

*Aluminiumdrottningen.
Sex kvinnor berättar om rysk-tjetjenska krig*

Varje dag ger sig Elza ut i den krigshärjade staden för att leta aluminiumskrot bland ruinerna. På så vis försöker hon tjäna lite pengar för att försörja sig själv, sin man och sina fyra barn.

Den tjeckiska krigsreportern Petra Procházková har intervjuat Elza och ytterligare fem tjetjenska och ryska kvinnor i Tjetjeniens huvudstad Groznyj. Hur överlever man utan elektricitet och rinnande vatten i en ruinstad, där försupna soldater och en hämndlysten gerilla dikterar villkoren? Hur förändras vanliga människors liv när en väpnad konflikt slår sönder samhället och vardagen? Och vilka är de, krigsoffren som så sällan syns i nyhetsrapporteringen från oroshärdarna i Kaukasus, eller Libanon och Irak?

Här, i den prisbelönta boken *Aluminiumdrottningen*, kommer de till tals och ger en skrämmande inblick i krigets vansinne.

Så här beskriver författaren sitt första möte med Elza, »aluminiumdrottningen«:

»Jag mötte henne på Moskvagatan. Hon gick snabbt, eller så snabbt som hennes trasiga gummistövlar tillät. Två smutsiga barn släpade sig fram efter henne och drog på en vagn med tre och ett halvt hjul, full av gammal metall. Elza letade efter skrot bland ruinerna och mejslade ut all aluminium hon kunde hitta. Händerna och tänderna såg ut som hos en gammal gumma, men ögonen och ansiktet avslöjade att hon måste vara under trettio – och det var hon.«

PETRA PROCHÁZKOVÁ

Boken innehåller även ett 20-tal fotografier av fotografen Iva Zimová.



Ca 160 sidor
170x260 mm
Inbunden & fyrfärgstryck
Omslag Christer Jonson
Utk okt
ISBN 91-88858-25-1

Ca 400 sidor
140x230 mm
Inbunden
Faksimiler, fotografier
& kartor
Research Peter Klingsell
Utk okt
ISBN 91-88858-27-8

BOSSE SCHÖN

»Har ni hört?« *Säkerhetspolisens hemliga akt om Zarah Leander*

I oktober 1936, ett år efter införandet av de antijudiska Nürnberglagarna, skrev revyprimadonnan Zarah Leander på ett kontrakt för tre filmer med det tyska filmbolaget UFA och kom att bli ett av Nazitysklands värdefullaste propagandavapen. I henne hade propagandaminister Joseph Goebbels äntligen funnit en ersättare för den tyska filmens stora stjärna Marlene Dietrich, som hade valt exilen framför att gå i nazisternas ledband.

Våren 1939 köpte Zarah Leander ett gods på Lönö utanför Norrköping. Snart gick ryktet på bygden: Hur hade hon råd med en så dyr fastighet? Och vad skulle hon med ett gods bara hundra meter från havet, i ett så militärt känsligt område? I augusti samma år fick Norrköpingspolisen två anonyma brev där tipsarna hävdade att Zarah Leander var tyskspion och att det var tyskarna som betalat eftersom godset låg »väl till för spioneriändamål« och »tankning av ubåtar«. Norrköpingspolisen begav sig ut för att undersöka saken. Telefonen på Lönö avlyssnades och i akten finns flera telefonsamtal upptecknade, bland annat den 4 april 1941, kl. 14.55, då Goebbels ringde till sin filmstjärna som var på besök hemma i Sverige.

Efter tio filmer lämnade Zarah Leander Nazityskland 1943 – hon var inte nöjd med filmkontraktet. I Sverige var hon dödförklarad som artist i många år efter kriget och akten återspeglar diskussionerna. Artisten själv förklarade att hon var en politisk idiot och fick i resten av sitt liv leva med beskyllningarna att hon var en hängiven nazist eller spion åt Sovjetunionen.

»Har ni hört?« återger säkerhetspolisens akt om den spionmisstänkta artisten i faksimil i fyrfärgstryck, kompletterad med bilder från tyska arkiv. Det är en fascinerande läsning som lika mycket belyser artistens liv och leverne som stämningen i Sverige under kriget, präglad av misstänksamhet, angiveri och övervakning. Efter invasionen av Norge i april 1940 fick säkerhetspolisen utökade befogenheter och år 1942 öppnades 10,6 miljoner brev och paket, 6 000 personers telefoner avlyssnades kontinuerligt, sammanlagt miljontals telefonsamtal.

GÖRAN LAGER

Döden i skogen *Avrättningar i Sverige 1600–1910*

Författaren berättar om boken: »I Sverige ligger de gamla avrättningsplatserna tysta, igenvuxna, överbyggda, glömda. Ändå finns spåren där och man kan ana skriken som skurit sönder naturen. Här vilar människor som dödades i Guds namn. Hastigt nedvälta i grävda gropar, rakade som bränd aska i hål, halshuggna med huvudet lagt vid fötterna. I århundraden mördade staten dem som gjort orätt mot lagen/bibeln. Dödens våndor var många. Rådbräkning, där den dödsdömdes lemmar krossades med vagnshjul eller smedshammare och sedan flätades in i träekrar på ett stegelhjul som restes mot himlen. Halshuggning med bila och sedan skuren i bitar, steglåd eller bränd på bål. Huvudet uppspikat genom pannan med dragnagel och högra handen bredvid. Brotten var enkla, tycker vi i dag: ficktjuveri, otrohet, ohederlighet, stöld, tidelag. Sextiotre olika brott straffades med döden.

Vi hittade spåren efter avrättningsplatsen en höstdag, den stora stenen i skogen där domen lästes högt. Vägen gick nedanför den nyasfaltrade gamla vägen, ett stycke upp, där fångkärren stannade och där alla barnen och de nyfikna vuxna stod. Inkallade grannar bildade spetsgården med sina vapen runt den uppbyggda stupstocken, bålet, stegeln. Den dödsdömdes väg skulle aldrig leda tillbaka, bara framåt, mot döden. Spetsiga lansar riktades ömsom mot den dömden ömsom mot folkhopen, som stod där beredd med små flaskor och trasor för att samla blod från den avrättade, som bot mot fallandesjuka, epilepsi – det enda som hjälpte, sades det. Bilan faller – hopen ropar i kör: »Ååååhej!«

Det är lite dimmigt när vi besöker platsen många år senare. Löven har nästan fallit färdigt från träden. Sly står som svarta piskor mot allt det orange, gula, gröna. Platsen är knappt skönjbar, askan ligger djupt i kärret, gravarna med stenar för att tynga ned liken reser sig som små murar. Det är alldeles stilla. Hundra meter bort åker folk till McDonald's med sina barn. En busshållplats vid nya vägen kallas Galgbacken. Och folk undrar varför.»

Biografier över ett 20-tal dödsdömda, som även kommer till tals med egna ord. Boken bygger på mängder av tidigare okända dokument ur arkiven och innehåller kartor med ca 600 adresser till avrättningsplatser runt om i hela Sverige. Rikt illustrerad med bilder och faksimiler.



Ca 200 sidor
130x210 mm
Inbunden
Privata fotografier
Övers. Håkan Lövgren
Utk nov
ISBN 91-88858-10-3

MARINA TARKOVSKAJA

Skärvor av en spegel

Den ryske filmregissören Andrej Tarkovskijs syster berättar om uppväxten i Sovjetunionen under de svåra krigsåren, om fadern Arsenij, den berömde poeten, om den spända relationen mellan modern och sonen, den blivande filmskaparen som tidigt gick sina egna vägar och fick betala dyrt för sin kompromisslöshet. Det är ett personligt porträtt av fyra individer som med modern i centrum kom att bilda motiv för Tarkovskijs film *Spegeln*. Boken innehåller ett stort antal privata fotografier och dikter av Arsenij Tarkovskij, i tolkning av Per-Arne Bodin.



Ca 160 sidor
135x175 mm
Mjukband
Illustrerad
Utk okt
ISBN 91-88858-28-6

DAVID CESARINI & CLAES ERICSON

Sovjetunionens roliga historia. Makten, människan & skämtet

»Uppfanns kommunismen av politiker eller vetenskapsmän?«
»Av politiker förstås. En vetenskapsman skulle ha testat den på apor först.«

Läsaren får följa med på en odysse genom den sovjetiska historien, berättad av de rättslösa sovjetmedborgarna själva. Med utgångspunkt från den rika floran av humoristiska anekdoter som viskades vännert emellan bakom nedfällda gardiner skildras Sovjetunionen från uppgång till fall. En överblick över det dekadenta 90-talet med Jeltsins och Putins Ryssland medföljer på köpet.

I Sovjetunionen var de politiska anekdoterna en befriande flykt från en svår vardag in i en värld där satiren över sovjetstaten kunde frodas. Plötsligt sökte de sovjetiska kosmonauterna asyl på månen, Gulagfångarna debatterade straffsatsen för brottet »ingenting« och den sovjetiske handelsministern vädjade till USA att inte introducera kommunism. Varifrån skulle man då importera spannmål?

Två KGB-agenter samtalar.

»Vad tycker du om sovjetregimen?«

»Detsamma som du.«

»I så fall är det min plikt att arresterar dig.«

Författarna har ägnat två år åt att samla roliga och talande skämt. Boken är skriven i en lättsam ton och är illustrerad med tidsenliga fotografier och propagandaaffischer, som kontrasterar mot de satiriska anekdoterna. Men här bjuds också på en grundlig genomgång av de viktigaste händelserna under det sovjetiska experimentet och dess omedelbara efterföljd. Anekdoterna sätts in i sitt sammanhang, för bakom den humoristiska fasaden ryms ett allvarligt budskap: den utbredda, regimkritiska satiren förmedlar viktiga insikter om människors liv under förtryck.

DAVID CESARINI, f. 1981, är doktorand i nationalekonomi vid Massachusetts Institute of Technology i Cambridge, USA.

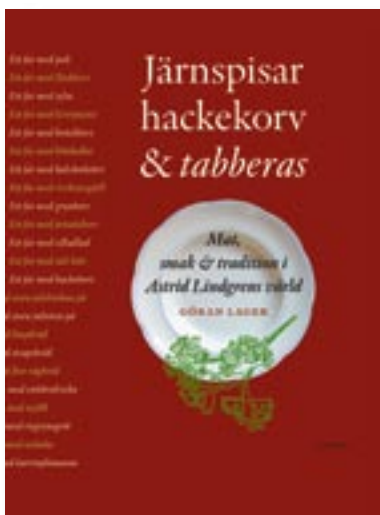
CLAES ERICSON, f. 1977, har rest mycket i Ryssland de senaste tio åren och arbetar i dag med investeringar i de forna öststaterna.

»Avsikten med boken har varit att skriva en familjekrönika med utgångspunkt i dokumentärt material. Jag har ägnat mycket tid åt att samla in detta material, åt resor till städer som har samband med min familjebiografi och åt arkivarbete. Men mina hägkomster, tidiga liksom av senare datum, tog slutligen formen av korta, personliga berättelser, medan de dokumentära upptäckterna och vittnesbörderna resulterade i essäer som kom att utgöra en väsentlig del av boken.

Efter lång eftertanke och stor tvekan kom jag fram till att hela sanningen måste sägas, hur bitter den än må vara. Tar man glasskärvor i sin hand kan de ge djupa sår. Men något annat sätt att foga samman den spegel framför vilken mina närmastes liv utspelade sig finns inte.«

MARINA TARKOVSKAJA





256 sidor
145x235 mm
Inbunden
Illustrationer
Claes Jurander
Omslag & grafisk form
Christer Jonson
Utk april 2006
ISBN 91-88858-16-2

GÖRAN LAGER

Järnspisar, hackekorv & tabberas. Mat, smak & tradition i Astrid Lindgrens värld

I Astrid Lindgrens berättelser intar maten en central plats, hos såväl fattiga som rika. Vad dukade Emil fram på bordet när han bjöd in fattighjonen till det stora tabberaset i Katthult? Vad åt Madicken när hon följde med sin pappa redaktören till borgmästarinnans välgörenhetssupé på stadshotellet?

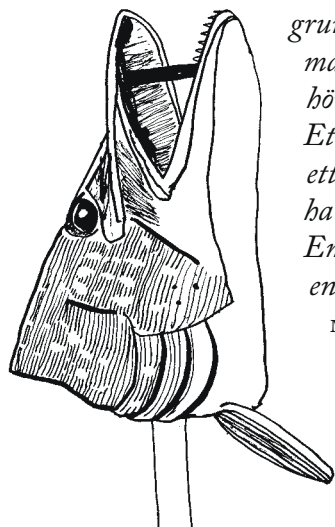
Följ med på en resa genom Astrid Lindgrens värld av smaker och dofter, från snåldoppa och kalvdans till vaktelsallad med kantareller. Göran Lager berättar inlevelsefullt och kunnigt om våra svenska mattraditioner och lockar fram smakminnen som sänar fallit i glömska. Den svenska husmanskosten från Emils tid i slutet av 1800-talet till Saltkråkans 60-tal är ett spännande matarv som bara väntar på att återupptäckas.

Hur smakade maten? Hur lagade man den? Det här är en bok om mat, om vår svenska matkultur, kompletterad med 164 recept att laga själv. Boken är rikt illustrerad av Claes Jurander, f.d. professor i måleri vid Konstfack.

»Tänk efter lite grann på Astrid Lindgrens böcker så dyker de upp; Pippis pannkakor och prusiluskans kafferep, Emils blodkorv och tabberaset i Katthult eller Madickens festligt småborgerliga middagar och många fler. Skorpan Lejonhjärta gick ju på Vårdshus första kvällen i Körsbärsdalen och det finns många fler exempel.

Alla finns med här och Lager grannar grundligt igenom matupplevelserna med tillhörande matchande recept. Ett imponerande jobb, och ett trevligt referensverk att ha i hyllan när du läser om Emil för barnen när du gör en alldeles egen kroppkaka.«

MÅRTEN SKÅNMAN, TV4



NU I POKET!



RUBEN GALLEGO
Vitt på svart
91-88858-24-3

JULIA JUZIK
Allahs svarta änkor
91-88858-22-7



»Lilla förlaget Ersatz scorar gång på gång. Först ger de ut nobelpristagaren Harold Pinters pjäser, och nu: Ruben Gallego, vars debutroman »Vitt på svart« har fått fina internationella priser och goda kritiker överallt. Den griper på djupet, denna sannsaga om en CP-skadad sovjetisk pojke som mot alla odds överlever och skapar sig ett liv. Skulle det ha grejats sig utan kärleken, undrar man? Knappast.«

MARIA KÜCHEN, Amelia



CARL DIEKER

Ett möte med Ruben Gallego

Den 3 december 2005 framträdde Ruben Gallego inför en fullsatt sal på ABF i Stockholm. Publik-tillströmningen var så stor att många fick vända i dörren. Nu finns möjligheten att se Ruben berätta om de ryska barnhemmen, om sin egen uppväxt m.m. Ruben svarar även på publikens

frågor och Reine Brynolfsson läser tre texter ur *Vitt på svart*. Ruben Gallego föddes 1968 på den sovjetiska nomenklaturans sjukhus i Kreml i Moskva som barnbarn till det spanska kommunistpartiets dåvarande ledare. Komplikationer uppstod under förlossningen, hans tvillingbror avled och Ruben föddes svårt handikappad med en CP-skada. Modern fick beskedet att båda barnen hade dött och för Ruben inleddes en lång odysse genom ryska barnhem, där han under mycket svåra förhållanden växte upp utan vetskap om sin familj.

Moderator: KERSTIN VINTERHED, Dagens Nyheter
Uppläsare: REINE BRYNOLFFSSON, Dramaten

80 min (dvd-film), PAL, ISBN 91-88858-31-6

BACKLIST

Gallego, Ruben: *Vitt på svart* (inb), 91-88858-08-1
Gustavsson, Dan: *Horisonten runt*, 91-88858-00-6
Gustavsson, Dan: *Skuggan*, 91-88858-04-9
Juzik, Julia: *Allahs svarta änkor* (inb), 91-88858-05-7
Pasternak, Rilke & Tsvetajeva: *Korrespondens 1926*, 91-630-2242-7
Pinter, Harold: *Nio gånger Pinter*, 91-88858-19-7
Pinter, Harold: *Tolv gånger Pinter*, 91-88858-18-9
Tsvetajeva, Marina: *Brev till Amasonen*, 91-88858-02-2
Tsvetajeva, Marina: *Poeten och tiden*, 91-88858-01-4

Christer Jonson Lina Björkegren Joakim Sundström
Bo Madestrand Tora Hedin Peter Samuelsson Anna
Bengtsson Ola Wallin Håkan Olsson Vladimir Gelfand
Lars Wiklund Carl Dieker Paula von Seth Aase Berg
Ruben Gallego Kerstin Vinterhed Reine Brynolfsson
Vadim Belenskij Maxim Grigoriev Göran Lager Claes
Jurander Anna Yurienen Gallego Harold Pinter Lars
Norén Leif Zern Åke Englund Östen Rudal Magnus
Hedlund Anna Kölén-Theorell Julia Juzik Fredrik Agell
Jean-Claude Arnault Bianca Maria Barmen Magnus
Bergh Anders Bodegård Sara Danius Horace Engdahl
Ulf Eriksson Aris Fioretos Magnus Florin Carin Fran-
én Katarina Frostenson Jörgen Gassilewski Paula
Henriksson Birgitta Holm Jan Håfström Bengt Jang-
feldt Ann Jäderlund Stig Larsson Ulf Linde Roland Ly-
sell Harald Lyth Elena Namli Anders Olsson Ulf Olsson
Dag Prawitz Johan Redin Håkan Rehnberg Anna-Lena
Renqvist Sharon Rider Hans Ruin Eva Runefelt Arne
Ruth Marcia Sà Cavalcante Schuback Cecilia Sjöholm
Gunilla Sköld Feiler Göran Sonnevi Fredrika Spind-
ler Jakob Staberg Jesper Svenbro Jan Svenungsson
Jayne Svenungsson Pehr Sällström Sophie Tottie Bir-
gitta Trotzig Jenny Tunedal Sven-Olov Wallenstein Erik
Wallrup Mona Vincent Per Wästberg Adam Zagajew-
ski Konstantin Kavafis Carl Henrik Svenstedt Magnus
William-Olsson Rea Mellberg Ioannis Mattos Klaus-
Richard Böhme Per Iko Gunnar Åselius Rainer Maria
Rilke Naja Marie Aidt Claes Andersson Aase Berg Øy-
vind Berg Inger Christensen Arkadij Dragomosjtjenko
Agneta Enckell Helena Eriksson Ulf Eriksson Niels
Frank Gunnar Fredriksson Katarina Frostenson Jör-
gen Gassilewski Martin Glaz-Serup Dmitrij Golyngo
Tomas Götselius Anna Hallberg Johnny Hallberg Ca-
milla Hammarström Pär Hansson Martin Högström Olli
Heikkonen Tone Hødnebø Lone Hørslev Jouni Inkala
Arne Johnsson Pia Juul Riina Katajavuori Jyrki Kiiski-
nen Erling Kittelsen Tomi Kontio Jukka Koskelainen
Helga Krook Mara Lee Li Li Yan Li Teemu Manninen
Peter Mickwitz Mette Moestrup Harri Nordell Kristine
Næss Steinar Opstad Lauri Otonkoski Markku Paa-
sonen Dmitrij Prigov Wang Qiang Eva Ribich Henrika
Ringbom Aki Salmela Marie Silkeberg Helena Sinervo
Aleksandr Skidan Espen Stueland Anni Sumari Ole Ro-
bert Sunde John Swedenmark Stig Sætterbakken Pia
Tafdrup Silje Vethal Dmitrij Vilenskij Jerker Virdborg
Merja Virolainen Sergej Zjavlov Lars Gustaf Anders-
son Hans Björkegren Lars Erik Blomqvist Martin Enck-
ell Jörgen Lind Marie Lundquist Peter Mickwitz Nic-
las Nilsson Anders Palm Martti Soutkari Sven Christer
Swahn Peter Törnqvist Mårten Westö Elin Jönsson
Petra Procházková Iva Zimová Nick Perumov Britt-Ma-
rie Ingdén-Ringselle Peter Klingsell Bosse Schön Tobi-
as Hübinette David Cesarini Claes Ericson Marina Tar-
kovskaja Håkan Lövgren. **Omslagsfoto: Fredrik Funck**